

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

Ministerie van Justitie
T.a.v. de heer dr. E.M.H. Hirsch Ballin
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

telefoon 070-312 92 45
fax 070-312 92 33

e-mail griffier@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 8 december 2009
betreft SWIFT-overeenkomst
kenmerk 145543u

Geachte heer Hirsch Ballin,

De vaste commissie voor de JBZ-Raad heeft in haar vergadering van dinsdag 24 november 2009 gesproken over een ontwerp-Raadsbesluit betreffende de toestemming tot ondertekening van een overeenkomst tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten over de uitwisseling van banktransactiegegevens ten behoeve van het Terrorist Finance Tracking Programme (hierna: SWIFT-overeenkomst).¹ De commissie heeft vernomen dat dit ontwerpbesluit op de JBZ-Raad van 30 november 2009 is aangenomen en dat de SWIFT-overeenkomst vanaf 1 februari 2010 voorlopig zal worden toegepast. De commissie wil u door middel van deze brief laten weten dat zij kritisch is over het beschikbaar stellen van banktransactiegegevens aan het US Treasury Department. Zij heeft dan ook een aantal vragen over de SWIFT-overeenkomst.

Artikel 2 van de overeenkomst² bepaalt dat zij van toepassing is op het verkrijgen van banktransactiegegevens met het oog op – kort gezegd – de bestrijding van terrorisme. De commissie vraagt zich af van welk begrip ‘terrorisme’ hier wordt uitgegaan. De bepaling lijkt sterk op die in het Kaderbesluit van de Raad van 13 juni 2002 inzake terrorismebestrijding (2002/475/JBZ), maar de bewoordingen zijn niet identiek, hoewel in artikel 8 van de overeenkomst expliciet naar het kaderbesluit wordt verwezen. Is de indruk van de commissie juist dat de SWIFT-overeenkomst van een ruimer begrip uitgaat? Hoe verhoudt de in de overeenkomst gebruikte definitie zich tot de definitie van het begrip ‘terrorisme’ zoals dat in het kader van de Verenigde Naties of in de Verenigde Staten wordt gehanteerd?

Een punt van zorg met betrekking tot de SWIFT-overeenkomst is voor de commissie de bescherming van de privacy en de persoonsgegevens van deelnemers aan het inter-landelijke betalingsverkeer. Artikel 1 van de overeenkomst spreekt van ‘full respect for the privacy’, maar de commissie vraagt zich af van welk begrip en niveau van privacy hier wordt uitgegaan. Is dat het Amerikaanse of het Europese, en zijn er wezenlijke verschillen tussen de twee? Hoe verhoudt de bescherming van persoonsgegevens zoals geregeld in de overeenkomst zich tot de Europese Privacyrichtlijn (Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24

¹ Dossier 4.4.75 op www.europapoort.nl

² De commissie gaat uit van de versie met nummer 16110/09 van 27 november 2009.

datum 8 december 2009

kenmerk 145543u

blad 2

oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens)? Artikel 15 lid 3 van de overeenkomst bepaalt dat eenieder die van mening is dat zijn persoonsgegevens zijn verwerkt in strijd met de overeenkomst 'administrative and judicial redress' kan trachten te krijgen in overeenstemming met onder meer het recht van de Verenigde Staten. Kunt u in het kader van deze bepaling aangeven op welke wijze een individu kan opkomen tegen vermeende schending van de regels voor verwerking van persoonsgegevens door bijvoorbeeld het US Treasury Department? Welke procedures staan daartegen in de Verenigde Staten voor belanghebbenden open?

Ten slotte zou de commissie graag worden geïnformeerd over de verder afwikkeling van de SWIFT-overeenkomst. Naar de commissie begrepen heeft, zal deze tijdelijke overeenkomst voor maximaal negen maanden gelden (artikel 15) en kan het Europees Parlement haar nog tegenhouden op grond van bevoegdheden die het heeft gekregen als gevolg van de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon op 1 december jl.³ De commissie heeft vernomen dat het akkoord met de Verenigde Staten nog niet formeel gesloten kon worden omdat enkele regeringen een parlementair voorbehoud op grond van artikel 24, vijfde lid, EU-verdrag hadden gemaakt. In uw antwoord op schriftelijke vragen van het lid Engels heeft u destijds aangegeven dat de regering voornemens was ook een beroep op dit artikel te doen.⁴ Kunt u in dat licht aangeven waarom u later gesteld heeft dat "de nationale goedkeuringsprocedure niet meer aan de orde (is)"⁵?

Het is de bedoeling de tijdelijke SWIFT-overeenkomst nog in 2010 te vervangen door een definitieve. De commissie heeft er begrip voor dat de onderhandelingen over deze overeenkomst niet in de volle openbaarheid kunnen worden gevoerd. Zij wil niettemin graag binnen de grenzen van het mogelijke geïnformeerd worden over de ontwikkelingen rondom de totstandkoming van dit verdrag tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten.

De commissie kijkt met belangstelling uit naar de beantwoording van haar vragen.

Hoogachtend,

M.J.M. Kox,
Voorzitter van de commissie

³ Persverslag van de JBZ-Raad van 30 november 2009, voorlopige versie, p. 11: "The European Parliament must consent to the formal conclusion of this temporary agreement in the coming months". Zie tevens Agence Europe 1 december 2009, nr. 10030: "In any event, the European Parliament will have the opportunity to veto a definitive conclusion of the temporary agreement, which would have the result of rendering it null and void".

⁴ Aangangsel Handelingen I 2008/09, nr. 13 Herdruk.

⁵ Antwoord op schriftelijke vragen van het Tweede Kamerlid Pechtold, Aangangsel Handelingen II 2009/10, nr. 682.